Eduskunta
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi rekrytointitukikokeilusta ja siihen liittyviksi laeiksi

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on pyytänyt lausuntoa otsikon asiassa, minkä johdosta esitämme seuraavaa:

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki rekrytointitukikokeilusta. Kokeiltavan rekrytointituen tavoitteena on madaltaa yritysten kynnystä ensimmäisen työntekijän palkkaamiseen siten edistää uusien työnantajayritysten syntymistä ja tätä kautta yritystoiminnan kasvua ja työllisyyttä. Kokeilun tavoitteena on hankkia tietoa siitä, onko tuella edellä mainittuja vaikutuksia.

Kokeilun kohdejoukkona olisivat yritykset, joilla ei ole ollut edeltävien 12 kuukauden aikana ulkopuolista palkattua työvoimaa ja joiden liikevaihto vuonna 2021 on vähintään 15 000 mutta enintään miljoona euroa. Kokeilu toteutettaisiin kontrolloituna kokeena, jossa kohdejoukkoon kuuluvista yrityksistä valittaisiin satunnaisotannalla kokeiluryhmä ja tälle verrokkiryhmä. Kokeilu toteutettaisiin vaiheistettuna siten, että ensimmäisessä vaiheessa kokeiluryhmään valittaisiin 3 500 yritystä. Jos näistä yrityksistä tukea hyödyntäisi alle 900 yritystä, valittaisiin lisäksi kokeilun toisessa vaiheessa uusi kokeilu- ja verrokkiryhmä.

Rekrytointituki myönnettäisiin vähämerkityksisenä tukena. Tuen määrä yhdelle yritykselle olisi 10 000 euroa ja tukea maksettaisiin toteutuneiden palkkakustannusten perusteella. Tukea maksettaisiin 50 prosenttia työntekijöiden palkoista enintään 12 kuukauden ajalta ensimmäisen työntekijän työsuhteen alkamisesta, kuitenkin aikaisintaan tuen hakemisesta lukien.

Esitys liittyy esitykseen vuoden 2022 talousarvioksi ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.3.2022. Laki rekrytointitukikokeilusta olisi pääosin voimassa 31.12.2023 saakka. Takaisinperintää, tietojen luovuttamista ja tietojensaantioikeuksia, tietojen rekisteröimistä, muutoksenhakua sekä kokeilun seurantaa ja arviointia koskevat säännökset olisivat kuitenkin voimassa 31.12.2033 saakka.

Suomen Yrittäjien lausunto esityksestä

Suomi tarvitsee toimivat työmarkkinat, joilla saavutetaan korkeampi työllisyys. Työmarkkinoiden toiminnasta on huolehdittava suunnitelmallisesti ja johdonmukaisesti. Työlainsäädäntö ja sen kehittäminen ovat merkittävässä asemassa. Strategisena tavoitteena on oltava työllistämisen helpottaminen ja työllisyysasteen nostaminen. Kaikista työllistämistä vaikeuttavista lainsäädäntömuutoksista on pidättäydyttävä. Uudistamalla työmarkkinoiden rakenteita edellä mainitut tavoitteet saavutetaan. Yhteiskunnan rakenteet, jotka on luotu ja luodaan lainsäädännöllä, eivät voi olla kiveen hakattuja, kun toimintatavat työn tekemisessä teknologian kehittyessä muuttuvat.

Suomessa on alle 90 000 työnantajayritystä. Trendi on ollut hieman laskeva. Ensisijaisesti työllistämiseen tulisi kannustaa työmarkkinarakenteita uudistamalla. Pidämme kuitenkin erittäin tärkeänä, että myös taloudellisia kannusteita työnantajaksi ryhtymiseksi selvitetään.

Suomen lähes 190 000 yksinyrittäjästä valtaosa hakee liiketoiminnan kasvua, mutta vain pieni osa hakee sitä työllistämällä henkilöitä työsuhteeseen. Suomen Yrittäjien selvitysten perusteella merkittävä syy siihen, että kasvua haetaan mieluummin esim. verkottumalla muiden yrittäjien kanssa on työllistämisen kalleus ja riski.

Nyt lausunnolla oleva hallituksen esitys laiksi rekrytointitukikokeiluksi on erinomaisen selkeä ja hyvin laadittu. Pidämme myös kokeilua sisällöllisesti hyvin suunniteltuna ja järkevällä tavalla rajattuna.

Yksittäisinä asioina toteamme, että on hyvä, että tuki ei ole sidoksissa yhden työntekijän palkkaan, vaan tukea voi maksaa useamman työntekijän palkasta enimmäisajan ja maksimituen puitteissa. Arvotamme myös sitä, että tuki on pyritty suunnittelemaan siten, että siitä syntyy mahdollisimman vähän hallinnollista työtä yrittäjille. Tärkeää on myös se, että rekrytointituen saamisen ehdoksi ei ole asetettu palkattavan työntekijän työsuhteen kestoa tai työaikaa koskevia edellytyksiä. Kaikki nämä kannustavat varmasti kokeiluun mukaan pääseviä yksinyrittäjiä rohkeasti kokeilemaan työnantajuutta.

Joillakin aloilla työllistämisen esteenä voi olla myös osaavan työvoiman puute. On tärkeää, että tässä kokeilussa huomioidaan myös tämä haaste ja tuetaan osaavan työvoiman etsimisessä.

Kunnioittavasti

Suomen Yrittäjät

Harri Hellstén
työmarkkina-asioiden päällikkö